

FOTO: BKA

Na kocki je kredibilitet EU na Zapadnom Balkanu

Predsednik Narodne partije Austrije i šef austrijske vlade za Nedeljnik govori o austrijskoj neutralnosti, odnosima u Evropi izazvanim ratom u Ukrajini, o svojoj poseti Beogradu i Zapadnom Balkanu, i o tome kako se oseća ponosnim kada u austrijskoj fudbalskoj reprezentaciji vidi igrača sa srpskim prezimenom

Razgovarao Veljko Miladinović

Jasno je da je proces pristupanja težak i da traje dugo. Zato bi trebalo da razmislimo o tome kako taj proces možemo učiniti efikasnijim, opipljivijim ljudima u zemljama kandidatima i bolje podržati postepeni napredak zemalja kandidata ka punopravnom članstvu

Ono što sada očekuje naslednika Borisa Džonsona u fotelji premijera Velike Britanije i na čelu britanskih konzervativaca na neki način je već preživio Karl Nehamer. Kada je bivši kancelar i šef Narodne partije Austrije Sebastijan Kurc pritisnut aferama podneo ostavku i povukao se iz politike, neko je trebalo da uskoči i da preuzme vođenje vlade i stranke. Izbor je pao na Karla Nehamera, nekadašnjeg ministra unutrašnjih poslova u austrijskoj vladi, koji je na stranačkim izborima izabran jednoglasno. Tek što je preuzeo mesto austrijskog kancelara, Austrija, kao i cela Evropa, našla se u novoj stvarnosti izazvanoj ratom u Ukrajini i novom ekonomskom krizom.

Nije bio kancelar ni tri meseca, a diplomatski put ga je naveo na Zapadni Balkan i posetu Beogradu.

Kako se nosi sa svim problemima na unutrašnjem i spoljašnjem planu, kakvi su mu utisci iz posete Beogradu, kakav je njegov odgovor na krizu, kakve su evropske perspektive Srbije i Zapadnog Balkana, kao i zašto se oseća ponosnim kada u austrijskoj fudbalskoj reprezentaciji vidi igrača sa srpskim prezimeom, austrijski kancelar Karl Nehamer govorio je u ekskluzivnom intervjuu za Nedeljnik.

Kada ste izabrani za lidera stranke sa nesvakidašnjom podrškom od 100 odsto glasova, da li ste to više osetili kao istorijski uspeh jednog kandidata ili je preovladao osećaj da su se svi sakrili iza vas da preuzmete na sebe posao uređivanja odnosa i u stranci i u vladi posle afere zbog kojih je i pala prethodna vlada Sebastijana Kurca?

Za mene je rezultat bio ogromno poverenje, što je istovremeno podrazumevalo i veliku odgovornost. Živimo u veoma izazovnim vremenima i ova vlada se od samog početka suočila sa krizama: sajber napadom na Ministarstvo spoljnih poslova, migracionim pritiskom na tursko-grčkoj granici, pandemijom, terorističkim napadom, inflacijom i sada ponovo vidimo masovno povećanje ilegalnih migracija u EU. Osim toga, od jednom doživljavamo strašan rat u Evropi sa svim njegovim posledicama, kao što su nestašice u snabdevanju gasom,

VAŽNO JE DA SE U RASPRAVI O PROCESU PROŠIRENJA EU FOKUSIRA I NA ZAPADNI BALKAN, KOJI NE TREBA ZABORAVITI. TAKOĐE JE JASNO DA SU KINA I RUSIJA VEOMA ZAINTERESOVANE ZA REGION I DA STALNO PROŠIRUJU SVOJ UTICAJ

SANKCIJE MORAJU VIŠE DA POGODE ONE PROTIV KOJIH SU USMERENE, ALI NE I ONOGA KO IH DONOSI. ZATO ZA MENE EMBARGO NA GAS NE DOLAZI U OBZIR

AUSTRIJSKA NEUTRALNOST JE RASLA KROZ ISTORIJU. TO JE BIO USLOV SAVEZNIKA POSLE DRUGOG SVETSKOG RATA I UJEDNO JE RAZLOG ZAŠTO POSLE RATA NISMO DELILI ISTU SUDBINU KAO NEMAČKA, KOJA JE DEцениJAMA BILA PODELJENA NA ZAPAD I ISTOK

prestanak izvoza žitarica i milioni ljudi koji beže iz Ukrajine.

Da li još uvek osećate teret grešaka prethodne vlade?

Sa velikom poniznošću prihvatio sam funkciju kancelara pre nešto više od pola godine da bih se svakodnevno borio za sve ljude koji žive u Austriji. Uvek smo iz prošlih kriza izlazili jači nego što smo bili pre, a savladaćemo i sadašnje krize.

Sebastijan Kurc je imao solidne odnose sa liderima Zapadnog Balkana, a vi ste već posle tri meseca na čelu vlade imali posetu ovom regionu (Beograd, Priština, Sarajevo). Šta je to novo što ste videli i što ste naučili o odnosima na Balkanu posle te posete?

Ovo putovanje mi je bilo veoma važno jer Austrija ima posebnu odgovornost i povezanost sa Zapadnim Balkanom. Imamo i jake ekonomske veze

koje obezbeđuju desetine hiljada radnih mesta u Austriji. Ono što sam ponio sa sobom je da su ove zemlje veoma važan partner ne samo za Austriju već i za Evropsku uniju. Zato mi je bilo posebno važno da se u raspravi o procesu proširenja EU fokusira i na Zapadni Balkan, koji ne treba zaboraviti. Takođe je jasno da su Kina i Rusija veoma zainteresovane za region i da stalno proširuju svoj uticaj. Toliko toga je na kocki, posebno kredibilitet EU na Zapadnom Balkanu.

Tokom te posete, Prištini i Sarajevu, rekli ste da je „važno da Kosovo i Bosna i Hercegovina znaju da nisu sami ako bude pretnji, već da imaju podršku Austrije“. Na šta ste mislili, koje pretnje vidite kao potencijalne za zemlje Zapadnog Balkana?

Naša bezbednost i stabilnost direktno su povezane sa onom na Zapadnom Balkanu. Kao ministar unutrašnjih poslova, promovisao sam i podržavao policijsku saradnju u oblasti organizovanog kriminala i borbe protiv krijumčarenja ljudi – jer je ta saradnja pitanje bezbednosti svih nas. Posebno sada, kada je ilegalna migracija u Evropu u porastu, moramo zajedno da preduzmemo odlučnu akciju protiv beskrupuloznog poslovanja krijumčarenja i trgovine ljudima. Odluka o tome ko će doći u Evropu mora biti u rukama država, a ne krijumčara.

Dali ste podršku bržem priključenju Zapadnog Balkana EU, ali primetno je da evroentuzijazam na ovom području opada zbog osećaja da proces predugo traje. Ima li u tome krivice i briselske administracije i šta bi trebalo konkretno učiniti da se taj proces zaista ubrza?

Jasno je da je proces pristupanja težak i da traje dugo. Zato bi trebalo da razmislimo o tome kako taj proces možemo učiniti efikasnijim, opipljivijim ljudima u zemljama kandidatima i bolje podržati postepeni napredak zemalja kandidata ka punopravnom članstvu.

Iz tog razloga takođe smo predstavili konkretan predlog na evropskom nivou kako možemo etablirati međukorake – na primer u smislu evropskog pripremnog prostora. Ovaj pripremini prostor ne bi trebalo da bude zame-na za proces pristupanja, već treba da

Činjenica da se toliko austrijskih fudbalera srpskog porekla odlučuje da igra za Austriju čini me srećnim i, kao kancelara, ponosnim

ide paralelno sa njim i da olakša približavanje standardima EU. Na primer, podnosioci zahteva za pristupanje se postepeno integrišu u oblasti politike EU koje im mogu biti od posebne koristi. Važno je da ubrzamo tempo jer su i drugi globalni igrači veoma zainteresovani za region. Mislim na Kinu i Rusiju, na primer, koje su obe masovno proširile svoj uticaj u regionu dok je EU raspravljala o formalnostima.

Jedna od posledica rata u Ukrajini je velika inflacija praktično u celoj Evropi. Vi ste pokrenuli paket mera kao odgovor na rast cena; za koji model ste se odlučili i da li biste nešto savetovali drugim državama u borbi sa ekonomskom krizom?

Inflacija je već postojala pre nego što je Rusija napala Ukrajinu. Tačno je: rat i neizvesnosti i nestašice na globalnim tržištima sirovina i energije, koje su iz toga proizašle, dodatno su podstakle inflaciju. U konsultaciji sa stručnjacima, naša Vlada se odlučila za put koji ima tri cilja: prvo, da brzo pomogne onim ljudima sa niskim primanjima koji su posebno teško pogođeni inflacijom. To se, na primer, odnosi na penzionere i nezaposlene. Pomažemo im jednokratnim uplatama. Drugo, poreskim olakšicama smo obezbedili da se opšta populacija rastereti. Ovo uglavnom utiče na porodice. I treće, obezbedili smo da naše kompanije mogu da nastave da posluju tako što smo im olakšali stvari, recimo kada je reč o troškovima koje imaju za energiju i smanjenjem propratnih troškova za zaposlene. Ukupno smo već uložili 32 milijarde evra u borbu protiv inflacije. Ovaj način je bio najbolji za Austriju, druge zemlje mogu imati drugačije okvirne uslove koji se moraju uzeti u obzir. Zato ovde ne želim da dajem nikakve savete.

Kako neutralnost Austrije, koja je istorijski gledano nasleđe Hladnog rata, ali i deo savremenog identiteta države, utiče na poziciju vaše zemlje

u novim okolnostima izazvanim ratom u Ukrajini koji mnogi nazivaju uvodom u drugi hladni rat?

Austrija je neutralna i ostaje neutralna zemlja. Međutim, neutralnost ne znači da neko nema mišljenje. U aprilu sam se na licu mesta upoznao sa situacijom u Ukrajini i najoštrije osuđujem rusku agresiju i kršenja ljudskih prava koja su usledila. Vojno smo neutralni, ali ne kada je u pitanju imenovanje zločina i gledanje gde se zapravo dešava nepravda.

Da li pripadate grupi onih koji veruju da je napadom na Ukrajinu Putin ujedinio Evropsku uniju i produžio joj život? Kako u novim okolnostima vidite perspektive Evropske unije kao organizacije?

Rat je pokazao jedno: važnije je nego ikad pokazati jedinstvo. Ali i tu mora da krene EU, jer je Evropska komisija dala mnogo najava, ali izvela samo nekoliko implementacija. I pored toga, sankcije

KADA POMISLIM NA SRPSKU ZAJEDNICU, MISLIM NA NJIHU MARLJIVOST, AMBICIJU, ALI I GOSTOPRIMSTVO I TOPLINU. PORED TOGA SAM TOKOM MANDATA MINISTRA UNUTRAŠNJIH POSLOVA STEKAO PRIJATELJSTVO I SA TADAŠNJIM KOLEGOM ALEKSANDROM VULINOM

UKUPNO SMO VEĆ ULOŽILI 32 MILIJARDE EVRA U BORBU PROTIV INFLACIJE. OVAJ NAČIN JE BIO NAJBOLJI ZA AUSTRIJU, DRUGE ZEMLJE MOGU IMATI DRUGAČIJE OKVIRNE USLOVE KOJI SE MORAJU UZETI U OBZIR. ZATO OVDE NE ŽELIM DA DAJEM NIKAKVE SAVETE

moraju više da pogode one protiv kojih su usmerene, ali ne i onoga ko ih donosi. Zato za mene embargo na gas ne dolazi u obzir.

Kao što verovatno znate, i Srbija je proglasila vojnu neutralnost, da li možete da uporedite austrijsku i srpsku neutralnost, da li postoje sličnosti?

Austrijska neutralnost je rasla kroz istoriju. To je bio uslov saveznika posle Drugog svetskog rata i ujedno je razlog zašto posle rata nismo delili istu sudbinu kao Nemačka, koja je decenijama bila podeljena na Zapad i Istok. Austrijanke i Austrijanci i danas podržavaju neutralnost. Za mene je jedno sigurno: svaka zemlja najbolje zna koja je bezbednosna i odbrambena politika za nju najbolja.

Ako ste prethodnih godina gledali utakmice austrijske reprezentacije, verovatno ste bili u situaciji da navijate za igrače poput Arnautovića ili Dragovića. Šta vam je prva asocijacija na srpsku zajednicu koja živi u Austriji, a da to nije fudbal?

Austrija ima veoma veliku dijasporu od oko 300.000 Srpkinja i Srba. Kada pomislim na srpsku zajednicu, mislim na njihovu marljivost, ambiciju, ali i gostoprimstvo i toplinu. Pored toga sam tokom mandata ministra unutrašnjih poslova stekao prijateljstvo i sa tadašnjim kolegom Aleksandrom Vulinom.

A ako govorimo o fudbalu, postoji zanimljiva pojava među fudbalerima srpskog porekla iz drugih zemalja, npr. švajcarski Srbi najčešće biraju da igraju za Srbiju, dok austrijski Srbi češće igraju za Austriju. Možda to nešto govori o uključivanju Srba u austrijsko društvo?

Integracija različitih nacionalnosti sa različitim vrednostima i pogledima na svet donosi mnoge izazove. Međutim, u Austriji se jasno primenjuje princip integracije kroz lični doprinos. Upoznao sam brojne Srkinje i Srbe koji su teškim radom i voljom za integracijom nešto izgradili u Austriji – i njima odajem najveći respekt. Činjenica da se toliko austrijskih fudbalera srpskog porekla odlučuje da igra za Austriju čini me srećnim i, kao kancelara, ponosnim. **N**